

Spis treści

Wstęp	11
Część I. Zagadnienia interpunkcyjne	
1. Charakter polskiej interpunkcji a praktyka piszących po polsku	15
2. Wewnętrzne ustalenia redakcyjne a ogólnopolska norma interpunkcyjna	18
3. Hiperpoprawność interpunkcyjna a praktyka zawodowa redaktorów językowych i korektorów	19
4. Niefortunne, szkolne formułki	20
5. Repetytorium interpunkcyjne: konteksty typowe	21
6. Repetytorium interpunkcyjne: konteksty trudniejsze	24
7. Funkcje kropki	48
7.1. Funkcja oddzielająca kropki	49
7.2. Kropka na końcu skrótu	49
7.3. Zastosowanie kropki po cyfrze	52
7.4. Obligatoryjne pomijanie kropki	52
8. Użycie średnika	57
9. Konteksty wymagające postawienia albo pominięcia przecinka	59
9.1. Użycie przecinka w zdaniu podrzędnie złożonym	60
9.1.1. Przecinki przy imiesłowowych równoważnikach zdania	61
9.1.2. Przecinki w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych	67
9.1.3. Problem pozornych orzeczeń	68
9.2. Użycie przecinka w zdaniach współrzędnie złożonych	70
9.3. Użycie przecinka w zdaniu pojedynczym	72
9.3.4. Interpunkcja najprostszych szeregów składniowych	73
9.3.5. Użycie przecinka przed spójnikiem a w zdaniach pojedynczych	74
9.3.6. Inne utrudnienia interpunkcyjne w zdaniach pojedynczych	75
9.4. Wydzielanie wtrąceń lub dopowiedzeń (nie tylko) przecinkami	76
9.5. Inne utrudnienia dotyczące postawienia albo pominięcia przecinka	82
10. Zastosowanie znaku zapytania	86
10.1. Typowe konteksty wymagające znaku zapytania	87
10.2. Zbiegnięcie się znaku zapytania z innymi znakami interpunkcyjnymi	88

11. Zastosowanie znaku wykrzyknienia	89
11.1. Typowe konteksty wymagające znaku wykrzyknienia	90
11.2. Zbiegnięcie się znaku wykrzyknienia z innymi znakami interpunkcyjnymi	91
12. Zastosowanie wielokropka	92
12.1. Zbiegnięcie się wielokropka z innymi znakami interpunkcyjnymi	93
13. Zastosowanie dwukropka	94
13.1. Dwukropek przed wyliczeniem	95
13.2. Dwukropek przed cytatem	103
13.3. Inne konteksty właściwe dwukropkowi	103
14. Zastosowanie myślnika	104
14.1. Myślnik eliptyczny, czyli sygnalizujący powtórzenie	107
14.2. Myślnik wprowadzający wyjaśnienie	109
14.3. Myślnik porządkujący składnię	110
14.4. Myślnik konstruujący wyliczenia	111
14.5. Myślnik(i) w dialogach	115
14.6. Inne konteksty wymagające myślnika	116
14.7. Zbiegnięcie się myślnika z innymi znakami interpunkcyjnymi	117
15. Użycie cudzysłowu	118
15.1. Cudzysłów a cytaty	122
15.2. Inne konteksty wymagające cudzysłowu	125
15.3. Zbiegnięcie się cudzysłowu z innymi znakami interpunkcyjnymi	134
16. Zastosowanie nawiasu	136
16.1. Wstawka nawiasowa	137
16.2. Inne funkcje nawiasu	137
16.3. Zbiegnięcie się nawiasu z innymi znakami interpunkcyjnymi	138
17. Znaki nieinterpunkcyjne	139
17.1. Użycie apostrofu	140
17.2. Użycie łącznika	140
18. Najtrudniejsze konteksty interpunkcyjne	141
18.1. Interpunkcja przy wyrazach funkcyjnych <i>niż, zamiast</i>	141
18.2. Interpunkcja zdań z konstrukcjami <i>tak, aby</i> oraz <i>[,] tak aby</i>	145
18.3. Interpunkcja przydawek rozwiniętych	148
18.4. Interpunkcja szeregów przydawkowych	156
18.5. Interpunkcja szeregów okolicznikowych	180
18.6. Interpunkcja konstrukcji porównawczych	187
18.7. Interpunkcja przy podwojonym wyrazie <i>czy</i>	206
Część II. Zagadnienia ortograficzne	
1. Natura polskiej ortografii	219
1.1. Zasada konwencjonalna	222
1.2. Zasada historyczna	223

1.3. Zasada morfologiczna	224
1.4. Zasada fonetyczna	225
2. Użycie wielkiej albo małej litery	226
2.1. Użycie wielkiej litery ze względów składniowych	227
2.2. Użycie wielkiej litery ze względów grzecznościowych	228
2.3. Użycie wielkiej litery ze względów graficznych	228
2.4. Użycie wielkiej litery ze względów semantycznych	229
2.4.1. Pisownia nazw osobowych i ich odpowiedników	229
2.4.2. Pisownia nazw geograficznych i administracyjnych	233
2.4.3. Pisownia tytułów utworów	236
2.4.4. Pisownia nazw obiektów miejskich	238
2.4.5. Pisownia nazw instytucji, urzędów oraz organizacji	239
2.4.6. Pisownia nazw firm i marek a pisownia nazw produktów przemysłowych	241
2.4.7. Pisownia innych podgrup nazw własnych	242
2.4.8. Pisownia przymiotników	247
2.5. Użycie małej litery	247
2.5.1. Pisownia nazw przedziałów czasowych	248
2.5.2. Pisownia nazw wydarzeń historycznych	248
2.5.3. Pisownia rzeczowników utworzonych od nazw osobowych	249
2.5.4. Pisownia podgrup rzeczowników osobowych	250
2.5.5. Pisownia podgrup nazw gatunkowych	251
2.5.6. Pisownia innych podgrup rzeczownikowych	253
2.5.7. Pisownia podgrup przymiotnikowych	254
2.6. Fakultatywne użycie wielkiej litery	255
3. Pisownia łączna lub rozdzielna	257
3.1. Pisownia łączna	261
3.1.1. Pisownia łączna cząstki <i>nie-</i>	261
3.1.1.1. Cząstka <i>nie-</i> w połączeniach z rzeczownikami	262
3.1.1.2. Cząstka <i>nie-</i> w połączeniach z przymiotnikami w stopniu równym	263
3.1.1.3. Cząstka <i>nie-</i> w połączeniach z przysłówkami odprzymiotnikowymi w stopniu równym	264
3.1.1.4. Cząstka <i>nie-</i> w połączeniach z imiesłowami odmiennymi (przymiotnikowymi)	265
3.1.2. Pisownia łączna cząstki <i>-by</i>	267
3.1.2.1. Cząstka <i>-by</i> w połączeniach z formami czasownika	267
3.1.2.2. Cząstka <i>-by</i> w połączeniach z partykułami	268
3.1.2.3. Cząstka <i>-by</i> w połączeniach ze spójnikami	269
3.1.3. Pisownia łączna cząstek <i>-że (-ż)</i> oraz <i>-li</i>	270
3.1.4. Pisownia zrostów a pisownia zestawień	270
3.1.5. Pisownia wyrażen przyimkowych	271
3.1.6. Pisownia przyimków złożonych	272

3.1.7. Pisownia wyrażen zaimkowych	273
3.1.8. Użycie łącznika w zestawieniach i złożeniach	273
3.2. Pisownia rozdzielna	278
3.2.1. Pisownia rozdzielna cząstki <i>nie</i>	278
3.2.1.1. Cząstka <i>nie</i> w połączeniach z formami czasownika	279
3.2.1.2. Cząstka <i>nie</i> w połączeniach z zaimkami	280
3.2.1.3. Cząstka <i>nie</i> w połączeniach z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi	281
3.2.1.4. Cząstka <i>nie</i> w połączeniach z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym	281
3.2.1.5. Cząstka <i>nie</i> w połączeniach z innymi częściami mowy.	282
3.2.1.6. Cząstka <i>nie</i> w konstrukcjach wyrażających przeciwstawienie	282
3.2.2. Pisownia rozdzielna cząstki <i>by</i> (<i>bym</i> , <i>byś</i> , <i>byśmy</i> itp.)	283
3.2.2.1. Cząstka <i>by</i> w połączeniach z nieosobowymi formami czasownika	283
3.2.2.2. Cząstka <i>by</i> w połączeniach z zaimkami	284
4. Pisownia litery <i>h</i> a pisownia dwuznaku <i>ch</i>	285
5. Pisownia litery <i>ż</i> a pisownia dwuznaku <i>rz</i>	286
6. Pisownia litery <i>ó</i> a pisownia litery <i>u</i>	289
7. Zapisywanie głosek nosowych	290
7.1. Pisownia litery <i>ą</i>	291
7.2. Pisownia litery <i>ę</i>	292
7.3. Pisownia połączeń liter <i>om</i> , <i>on</i> oraz <i>em</i> , <i>en</i>	293
8. Zapisywanie głosek miękkich	294
8.1. Wielofunkcyjność litery <i>i</i>	295
8.2. Pisownia litery <i>i</i> a pisownia litery <i>j</i> na początku wyrazu	296
8.3. Pisownia liter <i>i</i> oraz <i>j</i> po literach samogłoskowych	297
8.4. Pisownia liter <i>i</i> oraz <i>j</i> po literach spółgłoskowych	297
8.5. Pisownia form fleksyjnych rzeczowników zakończonych na <i>~ia</i> albo <i>~ja</i>	298
8.6. Oddawanie w zapisie upodobnień głosek pod względem miękości	300
8.7. Pisownia połączeń <i>ge</i> , <i>ke</i> oraz <i>gie</i> , <i>kie</i>	301
8.8. Pisownia połączeń <i>gę</i> oraz <i>kę</i>	301
8.9. Pisownia połączeń <i>hy</i> , <i>hi</i> oraz <i>chy</i> , <i>chi</i>	302
9. Pisownia wybranych grup spółgłoskowych i samogłoskowych	302
9.1. Pisownia połączeń <i>nz</i> oraz <i>ns</i>	303
9.2. Pisownia połączeń <i>gz</i> oraz <i>ks</i>	303
9.3. Pisownia litery <i>x</i>	304
9.4. Pisownia form fleksyjnych rzeczowników zakończonych na <i>~eja</i>	305
9.5. Pisownia form fleksyjnych rzeczowników zakończonych na <i>~ea</i>	306
9.6. Pisownia form fleksyjnych rzeczowników zakończonych na <i>~ua</i>	307

10. Pisownia wybranych przedrostków oraz przyrostków i zakończeń . . .	307
10.1. Pisownia przedrostków z-, s-, ś-	308
10.2. Pisownia przedrostków wz-, wez-, ws-, wes-, wsz-, wś-	309
10.3. Pisownia innych przedrostków zakończonych na spółgłoskę	310
10.4. Pisownia rzeczowników z przyrostkiem -ba	310
10.5. Pisownia rzeczowników zakończonych na ~ca	310
10.6. Pisownia zakończenia ~ski	311
10.7. Pisownia zakończeń ~cki oraz ~dzki	313
10.8. Pisownia zakończeń ~czyzna	315
10.9. Pisownia zakończeń ~two	317
11. Pisownia zakończeń niektórych form czasownika	321
11.1. Zakończenie bezokolicznika jako problem ortograficzny	321
11.2. Pisownia zakończeń form 3. os. lpoj. czasu przeszłego czasowników rodzaju męskiego	323
11.3. Pisownia zakończeń imiestówów przystówkowych uprzednich	324
11.4. Oboczności typu <i>trzepocę</i> – <i>trzepocę</i>	325
12. Podsumowanie	325
 Część III. Inne zagadnienia poprawności językowej	
1. Błędy w odmianie wyrazów pospolitych	331
2. Odmiana nazwisk	340
3. Błędy w składni zgody	349
3.1. Składnia związku głównego przy podmiocie szeregowym	350
3.2. Skrótownce	363
3.3. Konflikt zgody formalnogramatycznej z realnoznaczeniową	367
3.4. Nazwy o charakterze metaforycznym	370
3.5. Rzeczowniki żeńskie odpowiadające męskim w mianowniku liczby pojedynczej	372
3.6. Dopowiedzenia	375
3.7. Apozycje	377
3.8. Nieuzgadnianie elementów w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych	378
4. Błędy w składni rządu	379
5. Skróty składniowe	388
6. Błędy szyku w wypowiedzeniach pojedynczych	394
7. Błędy kompozycji w wypowiedzeniach złożonych	401
8. Imiestówowe równoważniki zdania jako problem redakcyjny	407
9. Homonimia składniowa – norma skodyfikowana a praktyka wydawnicza	438
Bibliografia	459